

Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair beynelmilel mukavelenin ve (Et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan başka) olan mahsullerin ihraç ve ithaline dair beynelmilel mukavelenin kabul ve tasdikına mütedair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 25/VI/1937 - Sayı : 3640)

No.  
3243

Kabul tarihi  
11 - VI - 1937

BİRİNCİ MADDE — 20 şubat 1935 tarihinde Cenevrede tanzim ve 1 şubat 1936 tarihli ve 3969 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararile tasvib ve imza edilmiş olan hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair beynelmilel mukavelenin ve (Et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan) başka menşei hayvanî olan mahsullerin ihraç ve ithaline dair olan beynelmilel mukavelenin kanuniyetleri tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerinin icrasına Adliye, Maliye, Gümrük ve İnhisarlar, Hariciye, İktisad ve Ziraat vekilleri memurdur.

15 haziran 1937

#### HAYVANATIN SARİ HASTALIKLARINA KARŞI MÜCADELEYE DAİR BEYNELMİLEL MUKAVELE

Avusturya Federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kırallı, Sa Majeste Bulgarlar Kırallı, İspanya Cümhuriyeti Reisi, Fransa Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kırallı, Sa Majeste İtalya Kırallı, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kırallığı, Lehistan Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kırallı, İsviçre Federal Meclisi, Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi, Türkiye Cümhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezi İcra Komitesi;

Hayvanatın sarî hastalıklarına karşı fasilasız ve mütezayid müessiriyetle mücadelenin ancak alâkadar memleketlerin müşterek faaliyetle hüsnü intağ edileceği kanaatini besleyerek;

Diğer taraftan beynelmilel hayvanat ve mahsulâtı hayvaniye mübadelâtını teshile matuf olan her teşebbüsün programı başında vesaiti mümkün ile sıhî, haytarî şeraitin ıslahı ve bu meyanda daha sıkı beynelmilel bir teşriki mesai lüzumuna müttefikan kail olarak vekil ve murahhas olmak üzere;

Avusturya Federal Reisi:

B. Emerich Pflügl, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Belçikalılar Kırallı:

B. Paul Van Zeeland, Başvekil, Hariciye ve Dış ticaret bakanı.

Sa Majeste Bulgarlar Kırallı:

B. Nicolas Antonoff, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

İspanya Cümhuriyeti Reisi:

B. Julio Lopez Olivan, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Fransa Cümhuriyeti Reisi:

Doktor V. Drouin, Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar Kırralı:

B. Raoul Bibica - Rosetti, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste İtalya Kırralı:

Profesör C. Bisanti, İç işleri bakanlığı Baytar umumî müfettişi.

Letonya Cümhuriyeti Reisi:

B. Jules Felmans, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Hollanda Kırالیçesi:

B. Chevalier C. Van Rapperd, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi:

B. Titus Komarniçki, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste Romanya Kırralı:

B. Constantin Antomade, Milletler Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

İsviçre Federal Meclisi:

Doktor C. Flückiger, Federal Baytar ofisi direktörü.

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi:

B. Rodolphe Künzl - Jizersky, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas,, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Türkiye Cümhuriyeti Reisi:

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı merkezî icra komitesi:

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti Reisi nezdinde Fevkalâde büyük elçi ve vekil ve murahhası tayin etmişlerdir.

Müşarünileyhim usulüne muvafık ve muteber görülen selâhiyetnamelerini ibrazdan sonra aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

### Madde — 1

Yüksek Âkid Taraflar hayvanların bulaşıcı hastalıklarının çıkmasına ve yayılmasına karşı birlik ve tesirli bir hareket temini için lüzumlu teşrii ve idarî tetbirler alacaktır.

İşbu tedbirler bilhassa aşağıdaki hususata matuf olacaktır:

1 - Her nevi ehli hayvanlar ile, mezbahaların, ekarisaj atelyelerinin hayvan veya et pazarlarının, besi yerinin, süthanelerin, hanlara, tüccarlara ve menizlere aid ahırların, hayvanî mahsulât kullanan müesseseler kabilinden olub hayvan hastalıkları ile mücadele bakımından hususî alâka gösteren bilcümle müesseselerin, serom istihsalinin ve ticaretinin, virüs ve hafifletilmiş veya hafifletilmemiş mikrob zer'inin ve teşhis için biyolojik müstahzaratın bütün nakil vasıtaları hayvan bindirme ve indirme ve karantine istasyonlarının nezaret ve teftiş altında bulundurulması,

2 - Sarı hayvan hastalıkları vakalarının tesbit ve bu gibi hastalıkların hüküm sürdüğü mahallerin tayin edilmesi,

3 - Sarı hayvan hastalıklarına karşı vikaye vemücadele vasıtaları,

4 - Hayvan nakliyatının bütün eşkâlile ve ezcümle nakil vasıtalarının dezenfeksiyon noktasından intizam haline alınması,

5 - Kabul edilen işbu tedbirlere muhalif hareket vukuunda alınacak hükümler.

## Madde — 2

Yüksek Âkid Taraflar kendi memleketlerinde halen mevcut olmadığı takdirde, birinci maddede derpiş edilen tedbirlerin icrasını temin edebilecek resmî bir baytarî teşekkülün tesis ve idamesini taahhüd ederler.

Bu resmî teşkilât esas itibarile aşağıdaki şubaları ihtiva edecektir:

1 - Vazifesi bilhassa aşağıdaki hususata taallûk üzere bir Devlet baytarlık servisi:

A - Bulaşıcı hayvan hastalıklarının zuhur ve seyrini tesbit maksadile birinci maddede yazılı mahal ve müesseselerin nezaret altında bulundurulması;

B - Bulaşıcı hayvan hastalıklarına müteallik tedbirlerle bu hastalıklara karşı vikaye ve mücadele etmeğe mahsus tedbirlerin tatbiki;

C - Hayvanların ve hayvanî mahsullerin teftişi ve muayenesi;

D - Hayvanların menşesine, sıhhatine veyahud hayvanî mahsullerin menşesine ve sıhhi şartlara muvafık olduğuna dair şehadetnameler itası.

2 - Baytarlık servisinin memurun ve müstahdeminin yetiştirilmesine mahsus talim ve tedris ve tetkikat müesseseleri; bu servislerin muntazaman çalışması için lüzumlu ilmî lâboratuvarlar.

## Madde — 3

Yüksek Âkidlerin her birinde baytarî hizmetleri; aşağıda yazılı muntazam bir baytarî teşkilât için zarurî ve esaslı olan prensiblere göre teşkil olunacaktır.

1 - Devlet baytarî hizmeti, salâhiyettar bir nazıra doğrudan doğruya merbut mesul bir baytar şefinin idaresi altına konulmalıdır.

2 - Hükûmet baytarlarının ve bazı resmî vazifelerle tanzif edilen baytarların aded ve salâhiyetleri hayvan ticaretinin çokluğuna, ekilen arazinin vüsatine ve hayvan yetiştirmesinin ehemmiyetine göre mahdud ve muayyen sıhhi mntakalara taksim edilen bütün memleket arazisinde seri ve müessir baytarî sağlık kontrolünü temin edebilecek şekilde olmalıdır.

Nezaret altına alınacak memleket hayvanlarının ehemmiyetile mütenasip miktarda anasır bulundurulmalıdır.

3 - Devlet baytarları ve bazı resmî vazife ile tanzif edilen baytarlar, Hükûmetin baytarlık tahsil diplomasını veya Devletçe tanınmış bir baytarlık diplomasını haiz bulunmalıdırlar.

Hükûmet baytarı sayılmak için tahsisatı Hükûmet tarafından verilmiş olmak şarttır. Devlet memuru olan baytarlardan maada baytarlar Devletin mesuliyeti tahtında olmak şartile bazı baytarî vazifelerle istisnaen tanzif edilebilirler.

4 - Sınırlarda baytarî kontrol, ancak Devlet baytarları veya Devletçe kabul olunan baytarlar tarafından icra olunabilir.

5 - A) Satışa ve halk istihlâkine tahsis edilen etlerin muayenesi, esas itibarile, Devlet baytarî servislerinin murakabesi altındaki baytarlara tevdi olunmalıdır.

B) İhracata muhassas etlerin ve et müstahzaratının baytarî kontrolü, Devlet baytarları veya Devletçe kabul olunan baytarlar tarafından yapılacaktır.

## Madde — 4

Yüksek Âkid Taraflardan her biri iki ve üçüncü maddeler ahkâma muvafık bir baytarî teşkilâtın mevcudiyetini, teşkilâtın başlıca evsafını telhis eden bir muhtıra ile nihayet tasdik edilen suretin Cemiyeti Akvam Kâtibi Umumisine tevdi esnasında tebliğ edecekler ve o da diğer Yüksek Âkidleri keyfiyetten haberdar edecektir.

## Madde — 5

Yüksek Âkid Taraflar hayvan hastalıkları beynelmilel ofisinin vasıyasından mülhem olan ve aşağıda tesbit edilen eşkâl ve şeraitte tevfikân baytarî bir belleten muntazaman neşirini taahhüd ederler.

1 - Baytarî belleten her ayın birinci ve 15 nci gününde neşredilecek ve 15 gün evvelkine aid bütün malûmatı ihtiva edecektir.

2 - Mezkûr belletenler diplomatik yollara tevessül etmeksizin merkezî baytarî makamat bey-ninde teati edileceklerdir.

3 - Aşağıda tayin edilen hastalıklar hakkında her nevi ihşaî malûmatı vereceklerdir. Peste Bo-vine (Pestis Bovum), fièvre aphteuse (Aphtae epizootiae), Peripneumonie contagieuse (Pleuopneumor-nia bovum contagiosa), fièvre charbonneuse (Anthrax) clavelèe (Variola ovium), Rage (Ra-bies) Mavre (Malleus), dourine (exanthema coitale paralyticum), peste porcine (Pestis suum).

4 - Her memleket bundan başka diğer hastalıklara aid ihşaî ve sair malûmatı da verebilecektir. Baytarî sağlık belleten neşri tarihindeki baytarî sağlık vaziyetini mutlaka göstermelidir: yani büyük taksimatı mülkiyenin nevi ve adedi (Eyalet, vilâyet, kaza) belletenin neşri tarihinde has-talığın hüküm sürdüğü komün ve sairenin adedi ile mezkûr müddet zarfında yeniden hastalık zuhur eden komün ve sairenin adedini ihtiva etmelidir.

#### Madde — 6

Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde peste bovine, porcine veya aviaire, Fièvre aph-teuse, rage, peripneumoni contagieuse des bovides veya dourine hastalıkları zuhur edince baytar müdürü diğer Yüksek Âkidlerin baytarî makamatna hastalığın zuhurunu ve mihraklarını derhal ihbar edecektir. Bu ihbar keyfiyeti komşu Hükûmetlere ve Âkid Taraflar arasında hayvan ve hay-van maddesi mübadelesi yapıldığı ahvalde telgrafla veya telsiz telgrafla yapılmalıdır.

Fazla olarak Yüksek Âkid Taraflar İttidat'ı birinci sıradaki bulunan kendi sağlık baytarî maka-matından salâhiyet mntakalarında zuhur ve intişar eden yukarıki fıkrada yazılı hastalıkların ve bundan başka da elavece, ruam, tavuk kolerasının zuhur ve intişarını doğrudan doğruya geciktir-meksizin karşı Taraf makamatına ihbar etmeği talep edeceklerini teahhüd ederler. Bu ihbarlar bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında yapılan ve mer'î olan iki taraflı akidlerin hükmü mahfuz kalmak şartile müstacel ahvalde telgrafla yapılmalıdır.

#### Madde — 7

Yüksek Âkid Taraflar atideki hususatı terviç ve teshil eylemeği teahhüd ederler:

A) Kendi memleketlerinin müessese ve laboratuvarlarına diğer Âkid Taraf memleketlerinin tale-be, profesör, ağrejë ve asistanlarının kabulü;

B) Kendi muhtelif idarî işleri arasında baytar memurlarının muvakkaten mübadelesi;

C) Alâkadar memleketin hususî münasebetlerine mühim faydalar memul olduğu hallerde Yüksek Âkid Taraflardan birinin baytarî memurlarının daimî ve muvakkat olarak diğer birinin arazisinde ifayı vazife etmesi;

D) Yüksek Âkid Taraflardan herhangi birinin memleketinde tetkikatta bulunmak veya orada ca-rî usulleri takib etmek üzere Yüksek Âkid Taraflardan biri veya bir kaçının baytarî memurlarından mürekkeb tetkik heyetleri teşkili ve bu babda Yüksek Âkid Taraflardan biri tarafından vaki bir ta-lebin kendilerine bildirilmesi halinde doğrudan doğruya müzakerata girişilmesi.

#### Madde — 8

Yüksek Âkid Taraflar, baytarî servislerine mensub müdüriyetlerin hayvanatın ve menşei hayva-nî mahsulâtın müteakabilen mübadelesinden tahaddüs eden baytarî müşküllerden yekdiğerleriyle doğru-dan doğruya muhabere eylemeleri hakkını tanırlar. Bütün bu muhaberatın bir kopyesi diplomatik yol ile teati edilir. Yüksek Âkid Taraflar hayvanatın ve menşei hayvanî mahsulâtın karşılıklı mübade-lelerinden baytarî mühim müşkülât tahaddüs ettiği takdirde baytarî servislerin diğer Yüksek Âkid Tarafın servisleriyle temasa girmelerinin teminini teahhüd ederler.

*Nihâî hükümler*

## Madde — 9

## İhtilâfların halli

1 — Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbiki hakkında her hangi bir ihtilâf tahaddüs ettiği ve bu ihtilâf diploması tarikile itminanbahş bir tarzda hal ve fasledilmediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfikan halledilecektir.

2- İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler cari olmadığı takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hakeme veya adli tariklerden birine başvuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda ihtilâf edilemediği takdirde, şayed tarafların kâffesi Beynelmillel Divanı daimii adâlet nizamnamesi esasına müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün Âkidlerinden iseler içlerinden birinin talebi üzerine ihtilâfı mezkûr Divana arz ve şayed Taraflar işbu protokolün Âkidlerinden değil ise Beynelmillel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfikan teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

## Madde — 10

## Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

## Madde — 11

## İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti Konseyi tarafından işbu mukavelenamenin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Devlet namma imza edilebilir.

2 - İşbu mukavelename tasdik edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti umumî kâtibine tevdi kılınacak o da Milletler Cemiyeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

## Madde — 12

## İltihak

1 - 16 şubat 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemiyeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Devlet mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti umumî kâtibine tevdi edilecek ve o da Milletler Cemiyeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

## Madde — 13

## Meriyete girme

1 - Beş musaddak suret veya iltihakname tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından bir zabıtname tanzim olunacaktır;

2 - Bu zabıtnamenin musaddak bir sureti Milletler Cemiyeti Umumî kâtibi marifetile Milletler Cemiyeti azasından bulunan Devletlerin her birine ve 11 nei maddede zikredilen gayri aza her Devlete tevdi edilecektir.

## Madde — 14

1 - İşbu mukavelename 12 nei maddede zikredilen zabırname tarihinden 90 gün sonra Milletler Cemiyeti umumî kâtibi marifetile tescil kılınacak ve o tarihte meriyete girecektir.

2 - Namına sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza veya gayri aza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete girecektir.

## Madde — 15

1 - İşbu mukavelename, meriyet mevkiine vazımdan itibaren iki sene müddetle muteber olacaktır.

2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraflarca dört senelik yeni bir devre için meriyette kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.

3 - Fesih muamelesi Milletler Cemiyeti Kâtibiumumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır ve o da Cemiyetin bütün azasını ve 11 nei maddede zikredilen gayri aza Devletleri keyfiyetten haberdar eyleyecektir.

## Madde — 16

Müstemlekeler himaye altında bulunan memleketler ilâh

1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Âkid Taraflardan birinin hilâfına beyanatı vukubulmadıkça mukavelename hükümleri anm müstemlekelerile himayesi altında bulunan memleketlerde deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti tahtına mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.

2 - Bununla beraber Yüksek Âkid Taraflar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan memleketler, deniz aşırı arazileri metbuiyetleri altındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 11 ve 12 nei maddelerde tasrih edilen şartlara tevfikân mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza ederler.

3 - Kezalik mezkûr Âkidler 15 nei maddede münderiç şartlar dairesinde bunlar için mukaveleyi ayrıca fesih etmek hakkını muhafaza ederler.

## Madde — 17

1 - Tecrübe ile faydası anlaşılan bazı değişikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları içtimaa davet olunabilir.

2 - Bu babda, Yüksek Âkid Taraflardan lâakal beşi tarafından talep vuku bulunca, Milletler Cemiyeti umumî kâtibi marifetile bir tadil konferansı içtimaa davet edilecektir.

İşbu Âkidler, teklif ettikleri değişiklikleri ve bu değişikliklerin sebeplerini mücmelen izah edeceklerdir.

3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttefikân muvafakat etmedikçe mukavelenamenin meriyete vazımdan itibaren iki sene veya müttekadem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verildiği tarihten itibaren en aşağı dört sene geçmeden bir tadil konferansının içtimaa davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmiyecektir.

4 - Milletler Cemiyeti umumî kâtibi, Hayvan hastalıkları Beynelmîlel ofisinin yardımile tadil konferanslarının mesaisini ihzar edecektir.

Tasdikan ilmekal yukarıda zikredilen vekil ve murahaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir. Milletler Cemiyeti kâtibliği arşivlerinde hifzedilmek ve mezkûr Cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 11 nei maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere, bir tek nüsha olarak, 20 şubat 1936 da Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan

*N. Antonoff,*

Fransa

*V. Droum ,*

İtalya	<i>C. Bisanti,</i>
Letonya	<i>J. Feldmans,</i>
Hollanda (Avrupadaki Kraliyet namına)	<i>C. Van Rappard,</i>
Lehistan	<i>Titus Komarnicki,</i>
Romanya	<i>C. Antonade,</i>
İsviçre	<i>Flückiger,</i>
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jzersky,</i>

### MÜZEYYEL BEYANAT

Sarı hayvan hastalıklarına karşı mücadele hakkındaki 20 şubat 1935 tarihli beynelmilel mukavelenamenin imzasına tevessül edilmesi esnasında aşağıda vaziülümza vekil ve murahhas İtalya Devlet baytarî sıhhi idaresinin halen teşkil edilmiş olduğu vaziyette, mezkûr mukavelenamenin üçüncü madde, birinci fıkrasında münderic hükümler muktaziyatına tevafuk eylediğini istisnâ olarak kabul ettiklerini mensub oldukları Hükûmetler namına beyan eylerler.

Tasdikan lilmekal aşağıdaki imza sahipleri işbu beyannameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti kâtibliği arşivlerinde hıfzedilmek ve mezkûr cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 11 nci maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi olunmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1936 da Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff.</i>
Fransa	<i>V. Drouin</i>
İtalya	<i>C. Bisanti</i>
Letonya	<i>J. Feldmans</i>
Hollanda	<i>C. Van Rappard</i>
Lehistan	<i>Titus Komarnicki</i>
Romanya	<i>C. Antonade</i>
İsviçre	<i>Fluckiger</i>
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jzersky</i>

### HAYVANLARIN, ETLERİN VE MENŞEİ HAYVANÎ OLAN DİĞER MAHSULÂTIN TRANSİTİNE DAİR BEYNELMİLEL MUKAVELENAME

Avusturya federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kralı, Sa Majeste Bulgarlar Kralı, İspanya Cümhuriyeti Reisi, Fransa Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kralı, Sa Majeste İtalya Kralı, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kraliçesi, Lehistan Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kralı, İsviçre Federal meclisi, Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi, Türkiye Cümhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî icra komitesi;

Bir taraftan transit yeri olan memleketlerin sıhhi kayguları arasında âdilâne bir muvazene tesis etmenin şayanı arzu ve lüzumlu olmasma ve hayvanların, etlerin, menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın beynelmilel ticaretinin meşru arzularına kani oldukları;

Diğer taraftan, baytarî zabıta ve umumî hıfzıssıhha icablarıyla kabili telif olmak üzere hayvanla-

rın, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın transitine en büyük serbestiyi bahşetmeği arzu ettikleri cihetle;

Vekil ve murahhas olarak :

Avusturya Federal Reisi :

B. Emerich Pflügl, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Belçikalılar Kralı :

B. Paul van Zeeland, Başvekil, Hariciye ve Dış ticaret bakanı.

Sa Majeste Bulgarlar Kralı :

B. Nicola Antonoff, Milletler Cemiyeti nezdinde daimî murahhas, Orta Elçi

İspanya Cümhuriyeti reisi :

B. Julio lopez Olivan, İsviçre Federal meclisi nezdinde fevkalâde murahhas ve Orta elçi

Fransa Cümhuriyeti Reisi :

Doktor V. Drouin, Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar Kralı :

B. Raoul Bibica - Rosetti, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste İtalya Kralı :

Profesör C. Bisanti, İç İşleri bakanlığı Baytar umumî müfettişi.

Letonya Cümhuriyeti Reisi :

B. Jules Feldmans, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Hollanda Kraliçesi :

B. Chevalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi :

B. Chevalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi. İsviçre Federal Meclisi :

Doktor G. Flückiger, Federal baytar ofisi direktörü.

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi :

B. Rodolphe Künzl - Jizersky, Milletler Meclisi nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Türkiye Cümhuriyeti Reisi :

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi :

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti Reisi nezdinde Fevkalâde Büyük elçi ve vekil ve murahhası tayin etmişlerdir.

Müşarünileyh, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini ibrazdan sonra, aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır :

#### Madde — 1

1 - Yüksek Âkid Taraflar, bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenamenin kendi aralarında meri bulunduğu memleketlerden çıkan tek tırnaklı, sığır, domuz, koyun, keçi ile kümes hayvanatının ve bilûmum hayvanî mahsulâtın, transit olarak geçirilmesine müsaade etmeği taahhüd ederler.

2 - Yukarıki bir numaralı fıkrada zikredilen hayvanların transit olarak sevkı, transit yapan memleket tarafından irsalâtın tebliğatını telâkki etmeğe salâhiyet verilmiş baytarî makamata önceden tebliğ edilmesine mütevakkıf olup, işbu maddenin aşağıdaki ahkâmı nazarı itibare alınmak şartile müteakib maddelerde tayin edilen şartlar dairesinde icra olunur.



• Yukarıda bir numaralı fıkrada zikredilen hayvanî mahsullerin transit olarak geçirilmesi için hiç bir tebliğ talep edilmez.

3 - Mahrec olan memlekette vebai bakterinin mevcudiyeti, transit nakliyatına müsaade olunmaması için katî bir sebep teşkil eder.

Domuz vebası, fièvre aphteuse, clavelée veya peripneumonie contagieuse des bovidès mevcud bulunduğu takdirde keyfiyet menşe olan memlekette bu hastalıklar fuayyelerinin aded ve vüsati nazarı itibare alınmak şartıyla hastalığı kapmağa müstaid hayvanların transit memleketi tarafından transit suretile geçirilmesini redde muhik bir sebep teşkil edebilir.

4 - Menşe olan memlekette vebai bakterinin zohuru halinde muhtelif cinsten geviş getiren hayvanlardan çıkan et ve hayvanî mahsullerin transit suretile geçirilmesi menedilebilir.

5 - Menşe memleketle transit yapan memleket arasında her hangi bir cins hayvan ve mevaddı üzerinde (Transit talebi zamanında) bir ithalât ticareti cari ise o cins hayvanlarla mevaddın transit olarak geçirilmesi talebi hiç bir suretle reddedilemez.

#### Madde — 2

1 - Transit suretile geçirilmeleri kabû edilmek için hayvanlarla beraber bir menşe ve sıhhat şehadetnamesi gönderilecektir. Bulaşıcı hayvan hastalıkları Beynelmîlel Ofisinin tesbit ettiği prensiplerden mülhem olacak olan bu şehadetname, işbu mukavelenameye tezyil edilen nümuneye uygun olacaktır.

2 - Şehadetnameler, gerek ihraç eden ve gerekse ithal yapan memleketlerin dillerile yazılabilir. Transit yapan memleketin baytarî teşkilâtı bu vesika muhteviyatı hakkında şüpheye düştüğü zamanlarda tercümesini istemek hakkını haiz olur.

#### Madde — 3

Esas itibarile hayvanlar, ancak, gübrenin ve sirayete vasıta olabilecek mevaddın çıkmasını ve sıçramasını imkânsız kılacak şekilde imal edilmiş furgonlarda, nakledilebilecektir. Bu hayvanlar hiç olmazsa tehlikeli mevaddın dağılmasını asgarî hadde indirecek tertibatla mücehhez furgonlar içinde sevkedilmelidir.

#### Madde — 4

1 - Sığır, tek tırnaklı, domuz, koyun, keçi ve kümes hayvanlarının transiti, bu kabil ticarete açık bulunan gümrüklerden ve indirme limanlarından yapılacaktır. Arazisinden transit suretile mal geçiren memleket, transit geçecek hayvanların sıhhi vaziyetini muayene, menşe ve sıhhat şehadetnamelerini kontrol ve binnetice bunları vize etmek hakkını haizdir.

2 - Giriş yeri olarak seçilmiş noktada daimî bir kontrol hizmeti bulunduğu haller istisna edilmek şartıyla hududda teftişe salâhiyettar baytarî memurların transit geçecek hayvanların naklinden ve miktarından zamanında ve lââkal muvasalatlarından yirmi dört saat önce, haberdar edilmeleri lâzım gelir.

3 - İkinci maddede tesbit edilen şeraite uygun olmayan sevkiyat ile hudud baytarları tarafından sari bir hastalığa musab olduğu tesbit edilen veya şüpheli görülen hayvanların nakliyatı ve kezalet hasta veya şüpheli hayvanlarla nakledilmiş veya temas etmiş olan hayvanların nakliyatı, arazisinden transit suretile geçirilmiş olan ilk devletin giriş hudud istasyonunda geri çevrilebilir. Geri çevirme sebebi sevk evrakında zikredilmelidir.

4 - Nakledilen hayvanların bulaşıcı bir hastalığa musab olduğu veya şüpheli bulunduğu müteakib transit memleketler hududunda bulunan baytarlar tarafından müşahede edilirse birinci transit memleketin hudud baytarı, hayvanların sıhhatte olduğunu ve keyfiyet menşe ve sıhhat şehadetnamelerinde tesbit ve zikredilmiş bulunduğunu tanıdığı hallerde altıncı maddenin ikinci fıkrasında derpiş edilen şartlar dairesinde muameleye tâbi tutulur.

## Madde — 5

Transit hayvanatı, ancak transit Devletin memuru olan veya bu Devletçe bu hususta usulen kendisine salâhiyet verilmiş bulunan bir baytarın müsaade ve kontrolü altında indirilebilir. Bunlara su ve yem verilmesi ve kendilerinin temizlenmesi veya her hangi bir muameleye tâbi tutulması ancak buldukları furgonlarda, baytarî kontrol altında ve (zincirle kurşunlama) denilen bir usul veya aynı teminatı gösteren başka bir metod dahilinde mümkün olabilecektir.

Transit esnasında zuhur eden muhtelif mahzurları karşılamak maksadile ihracatı memleketler, nakil vasıtalarının haddi istiabisinin yapılacak nakliyat nisbetinde olmasını, hayvanlara kâfi miktarda gıda verilmesini, bütün lüzumlu ihtimamları, ezcümle hayvanların her türlü iztirabın korunmasını temin edecek ölçümle tedbirleri ittihaz edeceklerdir.

## 5 nci maddeye zeyil:

Yüksek Âkid Taraflar nakil vasıtalarının haddi istiabisinden fazla irkâbı bertaraf edecek bütün tedbirleri ittihaz edeceklerdir.

Geviş getiren hayvanatın ve domuzların irkâbı esnasında nakliyata tahsis edilen vesaitin zeminine lüzumlu olan yataklık serilmelidir. Sepet, sandık, kafes ilâh.. gibi iyice kapanmış kabili nakil mahfazalar içinde yola çıkarılmamış olan canlı hayvanlara uzun sürecek yollar için bir muhafız terfik edilmelidir. Bir muhafız bakabileceğinden fazla hayvanı üzerine alamıyacaktır. Canlı hayvanat nakliyatı en seri vasıtalarla ve mümkün oldukça sureti mahsusada sürat verdirilen marşandiz trenlerle yapılmalıdır.

## Madde — 6

1 - Arazilerinden transit yapılan Yüksek Âkid Taraflar, bu transiti, ithal eden memleketin veya diğer transit yapacak memleketlerin önceden hayvanların şartsız duhulüne müsaade edeceklerine dair vuku bulacak taahhütlerine talik edebilirler.

2 - Vebai bakarî, domuz vebası, tavuk vebası, fièvre aphteuse, peripneumonie contagieuse des bovides, müşahedesi halinde arazilerinden geçiren memleketler, gönderenin hesabına bulaşık hayvanları itlâf edebileceklerdir. Bu takdirde teftişe iştirak etmiş olan baytarî memurlar tarafından tanzim edilecek bir zabıt varakası ile vaka açıkça tesbit edilmelidir. Eğer transit memleketlerinde menşee memleketin bir baytarî murahhası bulunuyorsa itlâf amelîyesinin huzurunda yapılabilmesi için acilen kendisine malûmat verilmelidir. Zabıt varakasının bir sureti mevzubahs transit memleketin merkezi baytarî makamına gönderilecektir.

## Madde — 7

Soğutulmuş, dondurulmuş veya soğuktan maada usuller ile taze bir halde muhafaza edilmiş taze etler ile et müstahzaratının transite kabul edilebilmesi için, bunlarla beraber ikinci maddenin ikinci fıkrası hükmüne tevfikân tanzim edilmiş bir menşee ve sıhhat şahadetnamesinin bulundurulması lâzımdır.

## Madde — 8

1 - Etlerin transiti, demir yoluyla nakliyatıta gümrük tarafından kapanmış ve kurşunlanmış vagonlar içinde; gemide ise kezalik gümrük idaresince kurşunlatılmış kapalı ve mücerred yerlerde yapılacaktır.

2 - Et müstahzaratının ve şarküteri mamulâtının transiti paket veya kapalı sandıklar içinde dahi yapılabilecektir.

3 - Taze etlerin transiti için kullanılan vagonların zemini su geçmez maddeden olacaktır.

4 - Yüksek Âkid Taraflar, yedinci maddede zikredilen etlerin ve et müstahzaratının transitinde hududdaki kontrolü sadece şahadetnamelerin muayenesine hasretmeyi teahhüd ederler. Alâka-

dar gümrük idaresi tarafından hamulenin muhteviyatı bakımından tahkikata lüzum görülmedikçe vagonların hiç bir suretle açılmasına tevessül edilmeyecektir.

5 - Alâkadar olan Yüksek Âkid Taraflar, şehadetnamelerin mümkün mertebe müştereken muayene edilmesini tanzimine sarfı gayret edeceklerdir.

#### Madde — 9

1 - Eğer yedinci maddede zikredilen etlerin transiti bir veya bir kaç Yüksek Âkid Taraf arazisinden geçer ve onlardan birinin arazisine sevk edilirse transit muamelesi, önceden müsaade almağa vabeste değildir.

2 - Yedinci maddede zikredilen et irsalâtı tahsis olunduğu bu mukavelenin ahkâmı cari olan bir memleket tarafından reddedilecek olursa lüzumlu gördüğü her türlü tedbirleri almak bu memleketin hakkı olmakla beraber mezkûr tedbirler hiç bir veçhile son transit yapan memlekete bu irsalâtı çevirmek şeklinde olamaz.

3 - Yedinci maddede zikredilen etlerin transiti, hakkında işbu mukavelenamenin hükümleri meri olmayan bir memlekete yapılacak ise Yüksek Âkid Taraflar, bu transitin kabulünü, ithal edici memleketin, bu etleri şartsız olarak ithal edeceğini önceden taahhüd etmesine vabeste kılabilirler.

4 - Aynı taahhüd, hakkında mukavelenamenin meri olmadığı bir transit memleketinden de talep edilebilir.

#### Madde — 10

Yüksek Âkid Taraflar, ledelhacc, sevk evrakı meyanında 7 nci maddede derpiş edilen şehadename bulundurulmak şartile aynı maddede zikredilenlerden başkaca menşei hayvanî mahsulâtın kezalik transit olarak geçirilmesine müsaade etmeği taahhüd ederler.

#### Madde — 11

Etlerin ve menşei hayvanî diğer bilumûm mahsulâtın sirayete vasıta olabileceklerin transiti bu nevi ticarete açık gümrük idareleri ve tahliye limanları vasıtasile yapılacaktır. Bunların intihabında, bütün imkânlar nisbetinde beynelmilî ticaretin meşru menafii nazarı itibare alınacaktır.

#### Madde — 12

Dört ve on birinci maddelerde zikredilen gümrük idareleri ve limanlar, sıhî hizmet ameliyatının kâfi surette ifasını temin edecek tesisatla teçhiz olunacaklardır.

#### Madde — 13

Yukarıda derpiş edilen tedabirin kâfi olmadığı tahakkuk ettiği ve bir memlekete canlı hayvanlar, etler veya menşei hayvanî mahsulâtın transiti neticesinde sari hayvan hastalıkları girdiği takdirde, sari hayvan hastalıklarına menşei olan memleketlerden yapılan transit, tehlikenin mevcud olduğu müddetçe, bu yüzden kendisine hastalık bulaşmış olan memleket tarafından reddedilebilir.

#### Madde — 14

Yüksek Âkid Taraflar, canlı hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî maddelerin transitine müteallik bilumum tahdidat ve memnuiyetleri ve kezalik bu tedabirin ilgasını karşılıklı ve geciktirmeden birbirlerine bildirmeyi taahhüd ederler.

## Madde — 15

İşbu mukavelename hükümlerinin hiç biri bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında aktedilmiş ve ya edilecek ve hayvan ve maddeleri transitini bu mukavelenamenin hayvan ve hayvan maddelerinin transitini hakkındaki hükümlerden daha müsaid şartlarla bahsedecek olan mukavele, muahe- de ve itilâflara halel getirmeyecektir.

*Nihâi hükümler*

## Madde — 16

## İhtilâfların halli

1 - Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbiki hakkında her hangi bir ihtilâf tahaddüs ettiği ve bu ihtilâflar diploması tarikile itminanbahş bir tarzda hal ve fasledilmediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfiikan halledilecektir.

2 - İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler cari olmadığı takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hakeme veya adlî tariklerden birine baş vuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda itilâf edilemediği takdirde; şayed Tarafların kâffesi beynelmilel Divanı Daimii Adâlet nizamnamei esasisine müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün âkidlerinden iseler, içlerinden birinin talebi üzerine, ihtilâfı mezkûr Divana arz ve şayed Taraflar işbu protokolün âkidlerinden değil ise beynelmilel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfiikan teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

## Madde — 17

## Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

## Madde — 18

## İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename, 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti konseyi tarafından işbu mukavelenamenin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet namına imza edilecektir.

2 - İşbu mukavelename tasdik edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi kılacaktır.

3 - Tasdik keyfiyeti, ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı müca- deleye dair beynelmilel mukaveleye katî tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisi- ne mezkûr mukavele ile tahmil edilen veeibeler meriyetine girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, musaddak suretlerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyeti- nin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarraha gayriaza Devletlere tebliğ ede- cek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irac edilen şarta riayet edilip edilmemiş olduğu da zikre- dilecektir.

## Madde — 19

## İltihak

1 - 16 şubat 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemiyeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi edilecektir.

3 - Tasdik keyfiyeti, ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukaveleye katî tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vecibeler meriyetine girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, iltihaknamelerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarraha gayriaza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şartta riayet edilip edilmemiş olduğunu da zikreleyecektir.

#### Madde — 20

##### Meriyete girme

1 - 18 nci maddenin üçüncü fıkrasında ve 19 ncu maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen şartta uygun beş musaddak suret veya iltihakname, tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından bir zabıtname tanzim kılacaktır.

2 - Milletler Cemiyeti Umumî kâtibi marifetile işbu zabıtnamenin musaddak bir sureti Milletler Cemiyeti azasından her birine ve 8 nci maddede zikredilen gayriaza her Devlete tevdi edilecektir.

#### Madde — 21

1 - İşbu mukavelename, 20 nci maddede zikredilen zabıtname tarihinden doksan gün sonra Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifeitle tescil kılacaktır. O tarihte meriyete girecektir.

2 - Namma sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza ve gayriaza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete girecektir.

#### Madde — 22

##### Müddet, fesih

1 - İşbu mukavelename, meriyet mevkiine vazından itibaren, iki sene müddetle muteber olacaktır.

2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraflarca dört senelik yeni bir devre için meriyette kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.

3 - Fesih muamelesi, Milletler Cemiyeti Kâtibi Umumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır.

4 - Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin fesih ve fesih keyfiyetinin muteber olması halinde, fesheden Yüksek Âkid Taraf artık mezkûr mukavelenin âkidleri haricinde kalma işbu mukavelename o Yüksek Âkid tarafa nazaran meriyeti hitam bulacaktır.

5 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, işbu mukavelenin feshi hakkındaki tebliğden veya hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshini mutazammın olup işbu mukavelename hakkında aynı hükmü müstelzim bulunacak olan tebliğden Milletler Cemiyetinin bütün azasını ve 18 nci maddenin birinci fıkrasında zikredilen gayri aza Devletleri haberdar edecektir.

#### Madde — 23

##### Müstemlekeler, himaye altında bulunan memleketler... ilâh

1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Âkid Taraflardan birinin, hilâfına beyanatı vuku bulmadıkça, işbu mukavelename hükümleri, onun müstemlekelerile himayesi altında bulunan memleketlerde, deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti tahtına mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.

2 - Bununla beraber Yüksek Âkid Taraflar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan memleketler, deniz aşırı arazileri, metbuiyetleri altındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 18 ve 19 nci maddelerde tasrih edilen şartlara tevfikan mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza eder.

3 - Kezalik mezkûr Âkidler, 22 nci maddede münderiç şartlar dairesinde, bunlar için mukaveleyi ayrıca feshetmek hakkını muhafaza ederler.

4 - Eğer hayvanların sarî hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele Yüksek Âkid Taraflardan biri hakkında meri değil veya meriyeti hitam bulmuş ise işbu mukavele mezkûr Yüksek Âkid Tarafın müstemlekeleriyle himayesi altındaki ve deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti altında bulunan arazide veya kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilemeyecektir.

#### Madde — 24

1 - Tecrübe ile faidesi anlaşılan bazı değişikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları içtmaa davet olunabilir.

2 - Bu babta Yüksek Âkid Taraflardan lâakal beşi tarafından talep vuku bulunca Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile bir tadil konferansı içtmaa davet edilecektir.

İşbu Âkidler, teklif ettikleri değişiklikleri ve bu değişikliklerin sebeplerini mücmelen izah edeceklerdir.

3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttefikan nuvafakat etmedikçe, mukavelenamenin meriyete vazından itibaren iki sene veya mütekaddem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verdiği tarihten itibaren en aşağı dört sene geçmeden bir tadil konferansının içtmaa davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmecektir.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, Hayvan hastalıkları Beynelmillel Ofisinin yardımile tadil konferanslarının mesaisini ihzar edecektir.

Tasdikan lilmekal yukarıda zikredilen vekil ve murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivlerinde hifzedilmek ve mezkûr cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 18 nci maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1935 te Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff</i>	
Fransa	<i>V. Drouin</i>	
İtalya	<i>C. Bisanti</i>	
Letonya	<i>J. Feldmans</i>	
Hollanda	(Avrupadaki kıraliyet namına)	<i>C. Von Rappard</i>
Lehistan	<i>Titus. Komarniçki</i>	
Romanya	<i>C. Antoniadë</i>	
İsviçre	<i>Flückiger</i>	
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jizersky</i>	

Çekoslovakya murahhası, işbu mukavelenamenin imzası esnasında, Hükûmetinin, kendi arazisinden hayvanların transit suretile geçmesini önceden bir ruhsata tâbi tutmak hakkından feragat edebileceğine kail olmadığını beyan eyler. Mumaileyh, aynı zamanda, Hükûmetinin mahfuz tuttuğu işbu hakkı hayvanların ve hayvanî mahsulâtın transitini teshile matuf olan işbu mukavelenameye esas teşkil eylemekte bulunan kaidelere tevfikî hareketle, filiyatta, mümkün olduğu kadar liberal bir zihniyetle istimal eylemek kararında olduğunu beyan eder.

## Lâhika

1 — Menşee ve sıhhat şehadetnamesi nümunesi.

Aşağıda vaziülümza (Devlet baytarî veya Devletçe taviif edilmiş olan baytarım isim ve unvanı) . . . . . tarihinde (muayene tarihi hurufat ile yazılacak

Aşağıda cinsi yazılır:

Hayvanı

Hayvanları

Muayene eylediğimi ve bunların tammüssıhha ve her nevi sari hastalıklardan ari olduklarını tebyin eylediğini tasdik eder.

Bundan başka, ne menşee komünde ve ne yirmikilometrelik muhit dahilindeki civar komünlerde ve nede

Demiryollar) Bindirme mevkiine kadar geçilmiş olan mahallerde kırk gündenberi hiç bir clavelèe, fievre aphteuse,

Gemi ile) Peripneumonie contagieuse, peste aviaire, peste porcine mevcud olmadığını dahi tasdik eyler.

. . . . . tarihinde, (tarih hurufat ile yazılacak) . . . . . de tanzim edilmiştir.

(Sıfatı zikredilerek baytarım imzası)

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

2 — Hayvanî mahsulâtın menşeeine ve sıhhi olduğuna dair şehadetname numunesi

Aşağıda vaziülümza (Menşee Devlet baytarımın isim ve unvanı)

. . . . . zirde tayin ve tasrih edilen . . . . . (ağırlık) . . . . .

. . . . . (Malların cinsi ve nevi) . . . . .

Aşağıdaki alâmetleri taşıyan:

. . . . . (Nereden gönderildiği) . . . . . den ve

. . . . . (Sevk edenin isim ve adresi) . . . . . tarafından

. . . . . (Namına gönderilenin isim ve adresi) . . . . . ye

. . . . . (Ne vasıta ile nakledildiği, gemi ile naklolunduğu takdirde geminin ismi) . . . . . sevk edilen menşee hayvanî mahsulâtın cümlesinin baytarî muayene

neye tâbi tutulmuş ve itlâfından evvel ve sonra salim olduğu tebeyyün etmiş olan hayvanattan çıkarılmış olduğunu ve bunların müzadı taaffün hiç bir maddeyi ihtiva etmediği ve gıdaî hıfzıssıhha icablarına göre ihzar ve sevk edilmiş bulunduğunu tasdik eder.

. . . . . tarihinde, (Tarih hurufat ile yazılacak) . . . . . de tanzim edilmiş.

(Sıfatı zikredilerek baytarım imzası)

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

(ET VE ET MÜSTAHİZARATI, TAZE HAYVANÎ MAHSULÂT VE SÜTTEN ÇIKARILANLARDAN BAŞKA) MENŞEE HAYVANÎ OLAN MAHSULÂTIN İHRAÇ VE İTHALİNE DAİR OLAN BEYNELMİLEL MUKAVELENEME

Avusturya Federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kırallı, Sa Majeste Bulgarlar Kırallı, İspanya Cümhuriyeti Reisi, Fransa Cumhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kırallı, Sa Majeste İtalya Kırallı, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kırallığı, Lehistan Cumhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kırallı, İsviçre Federal Meclisi, Çekoslovakya Cumhuriyeti Reisi, Türkiye Cumhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi;

(Et, müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât, süt ve süttten çıkarılan maddeler) den başka hayvanî mahsulât ticaretine baytarî zabıta ve umumî hıfzıssıhha icabatıle kabili telif gayet geniş bir serbestinin temini arzusuile;

Vekil ve murahhas olarak :

Avusturya Federal Reisi :

B. Emerich Pflügl, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Belçikalılar kralı :

B. Paul van Zeeland, Başvekil. Hariciye ve dış ticaret bakanı,

Sa Majeste Bulgarlar kralı :

B. Nicolas Antonoff, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi,

İspanya cumhuriyeti reisi :

B. Julio Lopez Olivan, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi, Fransa cumhuriyeti reisi :

Doktor V. Droum Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar kralı :

B. Raoul Bibica - Rosetti, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi,

Sa Majeste İtalya kralı :

Profesör C. Bisanti, İç işleri bakanlığı Baytar umum müfettişi.

Letonya Cumhuriyeti Reisi :

B. Jules Feldman, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî murahhas İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Hollanda Kraliçesi :

B. Chevalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi :

B. Trtus Komarnicki, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi,

İsviçre Federal Meclisi :

Doktor C. Flückiger, Federal baytar ofisi direktörü,

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi :

B. Rodolphe künl - Jizersky, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Türkiye Cümhuriyeti Reisi :

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyetinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi :

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti nezdinde Fevkalâde Büyük elçi ve vekil ve murahhas.

i tayin etmişlerdir.

Müşarünileyhin usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini ibrazdan sonra aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır :

#### Madde — 1

Yüksek Âkid Taraflar, sari hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair olan beynelmilel mukavelenameyi tasdik etmiş olan memleketlerden çıkan ve (Et ve et müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât, süt ve süttten çıkarılanlardan başka) aşağıda tasrih edilmiş olan menşei hayvanî mahsulât ticaretinin serbestisini kbul ederler :

a) Deri, kuru veya tuzlanmış postekiler ve kuru kolalı, tuzlu veya kireçlenmiş deriler ;



b) Kuru veya kaynatılmış olan ve yapışık yumuşak kıvrımları olmayan boynuz, hayvan tırnağı, pençe ve alelümum dişler;

c) Kezalik yapışık yumuşak kıvrımlardan arı kuru veya pişmiş kemikler ve tazyikli buhar altında mikropardan temizlenmiş kemik tozları;

D) Ham kuru yün, yün kıvrımsı tabakhanelerden çıkan yün, muhtelif hayvanların ham kuru kılları, (yumuşak kıl, sert kıl), her nevi kuru tüyler ve bütün bu mahsulât torba veya gılâf içinde balyalanmış olmalı;

E) Variller, sandıklar içinde veya balya yapılmış olduğu halde kuru ve tuzlu barsak, kuru mide ve mesane;

F) Alâkadar Yüksek Âkid Taraflarca baytarî usulü vikaye noktai nazarından kâfi addedilen başka her hangi bir muameleye tâbi tutulmuş olan ve yukarıdaki beş bentte sayılan aynı maddeler;

Bununla beraber sığır vebası, domuz vebası, fièvre aphteuse, clavelee ve charbon bacteridien hastalıkları hakkında Âkid Taraflar kendi ticaretlerini aşağıda gösterilmiş olan ahkâmın tatbiki-na tâbi tutabileceklerdir.

Birinei maddeye lâhika :

Bu maddenin a) bendinde mevcut kuru ve tuzlu tâbirleri munhasıran büsbütün kurutulmuş veya tamamen tuzla meşbu maddeler hakkında tatbik olunur.

#### Madde — 2

Şayet sığır vebası Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde zuhur ederse diğer Yüksek Âkid Taraflar sirayet tehlikesi devam ettiği müddetçe sirayete vasıta olacak hayvan aksamını ve hayvandan çıkarılan maddelerin ithalini men etmek hakkını haiz olacaklardır.

#### Madde — 3

Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde charbon bacteridien mühlik bir mahiyet aldığı, veya müteaddid dağınık hastalık membarları halinde zuhur ettiği, domuz vebası, fièvre aphteuse yahud clavelee mühlik bir mahiyet iktisab veya müstevli bir hal arz eylediği takdirde diğer taraflar birinci maddede yazılı menşei hayvanî mahsulâtın ithaline müsaade kılınması için mezkûr mahsulâtın ithali esnasında işbu mukavelenameye merbut nümuneye muvafık bir menşe ve sıhhat şahadetnamesi ibraz edilmesini talep edebilirler.

Bu şahadetname Devlet baytarî veya Devletçe bu iş için salâhiyettar kılınan bir baytar tarafından imza veya tasdik edilmelidir. Mezkûr şahadetname mahsulâtın menşei ve zararsızlığı hakkında baytarî bir kontrol ile tevsik edilmedikçe verilemez.

Mahsulâtın menşei olan memlekette charbon bacteridien ve yahud celavelée hastalıkları hüküm sürdüğü vakit Yüksek Âkid Taraflar birinci maddedeki menşei hayvanî olan ve sirayete vasıta olmağa mütaid bulunan mahsulâtın bu babda sureti mahsusada ruhsatı haiz bulunan müesseselere doğrudan doğruya ithalini talep edebilirler. Yüksek Âkid Taraflar, mahsulâtın işbu müesseselere nakli ve bu eşyanın sanayide istimali için ahkâmı mahsusa vazedebileceklerdir.

Yukarıda derpiş edilmiş olan tedbirlerin şarbon hastalığının münferid bir şekilde hüküm sürdüğü memleketlerde tatbikına mâni olmayacağı sarahaten beyan edilir.

#### Madde — 4

«Charbon bacteridien» hastalığı şiddetini arttırdığı ahvalde postaki, deri, yün, kıl, yumuşak ve sert kıl, kemik ve kemik tozu ithalâtından yukarıki maddede zikredilen menşe ve sıhhat şahadetnamesinden maada işbu hayvanî mahsulâtın ihracatını yapan, Devletin mesuliyeti altında ve müessir olduğu alâkadar Yüksek Âkid Taraflarca teslim edilmiş olan usuller dairesinde gerek dezenfeksiyon ve gerekse virülâns taharrisi yapılmış olduğunu irae eden tasdiknameler talep edilebilir.

Kemik tozu hakkında cahrbon cersumellerinin imhasını kâfi derecede temin eden bir muamele mümkün görülmediği takdirde hususî mukaveleye lüzum hâsıl olacaktır.

Verilmiş olan tasdiknamelerde tatbik edilen dezenfeksiyon veya taharri usulleri gayet sahih olarak tasrih edilmelidir. İşbu tasdiknameler dezenfeksiyondan sonra nakliyat esnasında yeni bir bulaşmanın vukubulmaması için ittihaz kılman tedbirleri dahi gösterecektir.

Daimî bir baytarî kontrol altında bulunan umumî mezbahalardan gelen kâmilten tuzlanmış deri ve posteki hakkında üçüncü maddede zikredilen menşe ve sıhhat şehadetnamelerini ibraz etmek kâfi gelecektir.

#### Madde — 5

Hayvanat ve menşei hayvanî mahsulât ticareti neticesi olarak (Kuduz, dourine, peripneumonie contagieuse des bovidés ve ruamdan başka ve bu günkü tarihli sarî hayvan hastalıklarına karşı mücadele beynelmilel mukavelesi mucibince sıhhi belletende zirki mecburî olan) sari bir hastalık Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinden diğerinin arazisine girmiş olduğu takdirde işbu Âkid Taraf tehlikenin devamı müddetince sirayete vasıta olan menşei hayvanî ham maddelerin ithalini meretmek hakkını haiz olacaklardır.

Yukarıki fıkrada tasrih edilmiş olan hastalıklardan biri, Âkid Taraflardan birinin arazisinde tehdidâmiz bir tarzda hüküm sürerse aynı hakkı haiz olacaklardır.

Sınai bir şekilde yıkanmış yünlerin ticareti bu hükümden istisna edilmiştir.

#### Madde — 6

Limanlar, demiryolu durakları ve antrepoların baytarî makamatı, eşya ve emtianın mecmuuna şamil olarak verilmiş olan tasdikname yerine perakende suretile yeniden vukubulacak olan sevkiyatta muteber olmak üzere kısmî tasdiknameler verebilirler.

Eşya ve emtianın mecmuuna şamil olan sıhhi tasdiknamenin musaddak bir suretinin kısmı tasdiknamelere raptedilmesi talep edilebilir.

#### Madde — 7

Menşe ve sıhhat şehadetnameleri veyahud yukarıda zikredilen tasdiknameler balâdaki maddelerde tasrih edilen ahkâma tevafuk etmez ve bu itibarla kâfi teminat irae etmez ise ithal eden memleketler, eşyayı hudud istasyonuna geri çevirmeğe yahud ithalât esnasında dezenfeksiyon veyahud da virülâns aranmasına dair bir kontrol talep etmeğe salâhiyettardır.

#### Madde — 8

Yüksek Âkid Taraflardan biri, ithalât esnasında muktazi şehadetname veya tasdiknamelerin verilmesinde yolsuzluklar vukuunu müşahede ettiği takdirde birinci maddede sayılan mahsulâtın ithalini menedebilecek ve fakat aynı zamanda bu suiistimallerin cezalandırılmasını ve tekrerrüne mâni olunmasını müemmin tedabir ve müeyyideleri alabilmeleri için alâkadar Yüksek Âkid Taraf ve Tarafları (Yani malın menşei olan memleketi, gönderildiği veya transit yapıldığı memleketi) keyfiyetten haberdar edecektir. Böyle bir talebe bulunan Yüksek Âkid Taraf, alâkadar memleket ve memleketlerce alınan tedbirlerin lüzumlu addettiği teminatı bahşetmediği kaanatında bulunuyorsa, mevzubahs memleketlerden neşet etmiş veya gönderilmiş olup birinci maddede tadad edilmiş bulunan mahsulâtın ithalini menetmekte devam edebilecektir. Bununla beraber mezkûr Yüksek Akid Taraf, diğer Yüksek Akid Taraf veya Tarafların, bu ticaretin tekrar başlamasını mümkün kılmağa ve bu hususta kendilerile müzakerata girişmeğe matuf tekliflerini nazarı itibare almağa müheyya bulunmalıdır.

## Madde — 9

Bu mukavele hükümlerinden hiç biri, birinci maddede sayılı ve menşei hayvanî mahsulâtın ithal ve ihracı için bu mukavele ile tesbit edilen muamelelerden daha muvafık muamelâtî âmade eden ve bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında aktedilmiş veya edilecek olup bir Yüksek Âkid Tarafın bu nevi mahsulâtının ithalât veya ihracatına tahsis edilen veya edilecek olan mukavele, muahede veya itilâfların hükümlerine hâlel getirmeyecektir.

*Nihaî hükümler*

## Madde — 10

## İhtilâfların halli

1 - Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbiki hakkında her hangi bir ihtilâf tehdüs ettiği ve bu ihtilâf diploması tarikile itminanbahş bir tarzda hal ve fasle dilemediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfiikan halledilecektir.

2 - İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler mevcut olmadıği takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hakeme veya adli tariklerden birine baş vuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda itilâf edilemediği takdirde, şayed Tarafların kâffesi Beynelmielel Divanı daimii Adalet nizamnamesi esasisine müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün Âkidlerinden iseler içlerinden birinin talebi üzerine ihtilâfı, mezkûr Divana arz ve şayed Tarafların hiç biri işbu protokolün Âkidlerinden değil ise beynelmilel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfiikan teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

## Madde — 11

## Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

## Madde — 12

## İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti konseyi tarafından işbu mukavelenamenin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet namma imza edilecektir.

2 - İşbu mukavelename tasdik edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi kınacaktır.

3 - Tasdik keyfiyeti ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukaveleye katî tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vecibeler meriyete girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi musaddak suretlerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrah gayri aza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şarta riayet edilib edilmemiş olduğu da zikredilecektir.

## Madde — 13

## İltihak

1 - 16 şubat 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemiyeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Devlet mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi edilecek ve o da Milletler Cemiyeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

3 - Tasdik keyfiyeti ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukaveleye katı tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vecibeler meriyete girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi iltihaknamelerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrah gayri aza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şartta riayet edilip edilmemiş olduğunu da zikreleyecektir.

#### Madde — 14

##### Meriyete girme

1 - 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında ve 13 ncü maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen şartta uygun beş musaddak suret veya iltihakname tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından bir zabıtname tanzim kılınacaktır.

2 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile işbu zabıtnamenin musaddak bir sureti Milletler Cemiyeti azasından her birine ve 12 nci maddede zikredilen gayri aza her Devlete tevdi edilecektir.

#### Madde — 15

1 - İşbu mukavelename 14 ncü maddede zikredilen zabıtname tarihinden 90 gün sonra Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile tescil kılınacaktır. O tarihte meriyete girecektir.

2 - Namna sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza veya gayri aza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete girecektir.

#### Madde — 16

##### Müddet, fesih

1 - İşbu mukavelename meriyet mevkiine vazımdan itibaren iki sene müddetle muteber olacaktır.

2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraf-larca dört senelik yeni bir devre için meriyette kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.

3 - Fesih muamelesi Milletler Cemiyeti Kâtibi Umumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır.

4 - Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshi ve fesih keyfiyetinin muteber olması halinde fesheden Yüksek Âkid Taraf artık mezkûr mukavelenin Âkitleri haricinde kalınca işbu mukavelename o Yüksek Âkid Tarafa nazaran meriyeti hitam bulacaktır.

5 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, işbu mukavelenin feshi hakkındaki tebliğden veya hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshini mutazammın olub işbu mukavelename hakkında aynı hükmü müstelzem bulunacak olan tebliğden Milletler Cemiyetinin bütün azasını ve 12 nci maddenin birinci fıkrasında zikredilen gayri aza Devletleri haberdar edecektir.

#### Madde — 17

##### Müstemlekeler, himaye altında bulunan memleketler ilâh..

1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Âkid Taraf-lardan birinin, hilâfına beyanatı vukubulmadıkça işbu mukavelename hükümleri onun müstemlekelerile himayesi altında bulunan memleketlerde, deniz aşırı arazisinde metbuiyeti tahtında mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.

2 - Bununla beraber, Yüksek Âkid Taraf-lar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan mem-

leketler, deniz aşırı arazileri, metbuiyetleri altındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 12 ve 13 nci maddelerde tasrih edilen şartlara tevfikian mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza ederler.

3 - Kezalik mezkûr Âkidler 16 nci maddede münderiç şartlar dairesinde bunlar için ayrıca feshetmek hakkını muhafaza ederler.

4 - Eğer hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele Yüksek Âkid Taraflardan biri hakkında meri değil veya meriyeti hitam bulmuş ise işbu mukavele mezkûr Yüksek Âkid Tarafın müstemlekelerile himayesi altındaki ve deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti altında bulunan arazide veya kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilemeyecektir.

### Madde — 18

#### Tadil

1 - Tecrübe ile faidesi anlaşılan bazı değişikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları içtimaa davet olunabilir.

2 - Bu babda Yüksek Âkid Tarafın, lâakal beşi taraftan talep vukubulunca Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile bir tadil konferansı içtimaa davet edilecektir.

İşbu Âkidler, teklif ettikleri değişiklikleri ve bu değişikliklerin sebeplerini mücmelen izah edeceklerdir.

3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttefikian muvafakat etmedikçe mukavelenamenin meriyete vazmdan itibaren iki seneden veya mütekaddem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verdiği tarihten itibaren en aşağı dört seneden daha dun bir müddet zarfında tadil konferansının içtimaa davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmecektir.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi Hayvan hastalıkları beynelmilel ofisinin yardımı ile tadil konferanslarının mesaisini hazırlayacaktır.

Tasdikan lilmekal yukarıda zikredilen vekil ve murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivlerinde hıfzedilmek ve mezkûr Cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 12 nci maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1935 de Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff</i>	
Fransa	<i>V. Drouin</i>	
İtalya	<i>C. Bisanti</i>	
Letonya	<i>J. Feldmans</i>	
Hollanda (Avrupadaki Kıraliyet namına)		<i>C. Van Rappard</i>
Lehistan	<i>Titus Komarnicki</i>	
Romanya	<i>C. Antoniadu</i>	
İsviçre	<i>Flückiger</i>	
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jizersky</i>	

## Lâhika

## Hayvanî mahsulâtın menşesine ve sıhî olduğuna dair şahadetname

Aşağıda vaziülümza (menşe Devlet baytarî memurunun isim ve unvanı) bervechizir tasrih edilen :

(ağrılık)

(malların cins ve nevi)

(nereden gönderdiği) ve . . . . . den  
(gönderenin isim ve adresi) . . . . . tarafından  
(malın kendisine sevk edildiği zatın veya firmanın isim ve adresi)

. . . . .  
(nakil vasıtası, gemi ile nakledildiği takdirde geminin adı) . . . . .  
. . . . . nakledilen menşei hayvanî mahsulâtın, charbon bactéridien fièvre aphteuse, peste porcine veya clavelée'nin mühlük veya müstevli bir mahiyette hüküm sürmediği bir mntakadan geldiğini ve . . . . .  
. . . . .  
dair beynelmilel mukavelenamenin birinci maddesinde zikredilen sıhî şartlara uygun olduğunu tasdik eder.

. . . . . tarihinde (tarih hurufatla yazılacaktır) . . . . .  
. . . . . de tanzim kılınmıştır.

(Sanatı zikredilerek baytarın imzası).

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

*Cumhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası* : 12 - VI - 1937 ve 1/712

*Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası* : 15 - VI - 1937 ve 4/526

*Bu kanunun müzakerelerini gösteren sabıtların cild ve sayfa numaraları* :  
Cild Sayfa  
16 230  
19 144,206:207,208,215,222:225